

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně V. Š., zastoupené JUDr. Ladislavem Dusilem, advokátem se sídlem České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. 123/36, proti žalovanému Úřadu Městysse Křemže, se sídlem Křemže, Náměstí 35, za účasti Ing. J. Č., zastoupeného Mgr. Michalem Postlem, advokátem se sídlem Český Krumlov, Za Tiskárnou 327, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 2. 2024, č. j. 63 A 1/2024 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou proti nezákonnému zásahu se žalobkyně u Krajského soudu v Českých Budějovicích domáhala, aby krajský soud deklaroval nezákonný zásah správního orgánu, spočívající v „*nečinnosti žalovaného ve věci nezahájení řízení o odstranění stavby kanalizační přípojky sloužící k odkanalizování stavby č. p. X na pozemku parc. č. XA v k. ú. K. a ústící*

do septiku nacházejícího se na pozemku parc. č. XB v k. ú. K.“. Krajský soud v záhlaví specifikovaným rozsudkem žalobu zamítl.

[2] V odůvodnění svého rozsudku krajský soud nejprve uvedl podstatné skutečnosti vyplývající ze správního spisu. Uvedl, že žalobkyně je vlastníkem pozemku parc. č. XB v k. ú. K. (veškeré dále uvedené pozemky se nachází v tomto katastrálním území - pozn. NSS), na němž se nachází septik sloužící k odkanalizování stavby žalobkyně umístěné na přilehlém pozemku parc. č. XC (taktéž v jejím vlastnictví). Dne 10. 12. 2022 podala žalobkyně u žalovaného podnět na zahájení řízení o odstranění stavby kanalizační přípojky, která slouží k odkanalizování stavby č. p. X nacházející se na protilehlém pozemku parc. č. XA a která je jádrem celého sporu. Tento svod odpadních vod je zaústěn v tříkomorovém septiku na pozemku žalobkyně. Přípisem ze dne 18. 1. 2023 žalovaný žalobkyni sdělil, že podnět postoupil věcně a místně příslušnému správnímu orgánu, kterým je Městský úřad Český Krumlov, odbor životního prostředí, vodoprávní úřad. Žalobkyně následně podala podnět k přijetí opatření proti nečinnosti žalovaného, který nadřízený správní orgán (Krajský úřad Jihočeského kraje) neshledal důvodným a ve sdělení ze dne 6. 4. 2023 žalobkyni sdělil, že stavba č.p. X je odkanalizována potrubím zaústěným do domovní čističky odpadních vod a nikoli do septiku na pozemku parc. č. XB; nejedná se proto o kanalizační přípojku ve smyslu § 3 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), nýbrž o stavbu vodního díla ve smyslu § 55 odst. 1 zákona č. 251/2004 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Žalobkyně s postoupením věci nesouhlasila a trvala na tom, že přípojka měla být žalovaným odstraněna na základě § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“).

[3] Krajský soud následně přistoupil k posouzení žaloby. Konstatoval, že v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019 - 39 (rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz) se lze žalobou na ochranu před nezákonným zásahem bránit proti faktické nečinnosti správního orgánu spočívající v nezahájení řízení o odstranění nepovolené stavby. Žaloba je proto přípustná.

[4] Následně krajský soud posoudil důvodnost žaloby. Uvedl, že se žalobkyně domáhala určení nezákonnosti zásahu žalovaného z důvodu jeho nečinnosti, neboť nevedl řízení o odstranění stavby „kanalizační přípojky“, na základě jejího podnětu ze dne 21. 12. 2022. Žalovaný měl za to, že sporovaná stavba je vodním dílem; věc proto postoupil věcně a místně příslušnému vodoprávnímu úřadu. Krajský soud proto zkoumal, zda je sporný svod odpadních vod *kanalizační přípojkou* (stavbou ve smyslu stavebního zákona), anebo se jedná o *kanalizační stoku* (vodní dílo dle vodního zákona).

[5] Krajský soud uvedl, že dle obsahu správního spisu svod odpadních vod sloužící k odkanalizování stavby č.p. X na pozemku parc. č. XA vede pod místní komunikací na pozemek parc. č. XB ve vlastnictví žalobkyně a zde ústí do septiku, kde jsou odpadní vody čištěny; to plyne z přiložené technické dokumentace a z rozhodnutí civilních soudů (rozsudky Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 5. 2018, č. j. 17 C 294/2017 - 114 a Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. 9. 2018, č. j. 19 Co 943/2018 -

pokračování

140). Odkanalizování stavby č.p. X tedy neústí do domovní čistírny odpadních vod, jak nesprávně uvedl Krajský úřad Jihočeského kraje ve svém sdělení ze dne 6. 4. 2023. Odpadní vody nejsou sváděny do stokové sítě, coby soustavy potrubních rozvodů ústících do obecní čistírny vod či přímo do recipientu. Nejedná se proto o *kanalizační přípojku* ve smyslu § 3 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích, nýbrž jde o vodní dílo – *kanalizační stoku* či *jiný kanalizační objekt* ve smyslu § 55 odst. 1 písm. c) vodního zákona. Krajský soud proto uzavřel, že k vyřízení podnětu žalobkyně ze dne 21. 12. 2022 k odstranění vodního díla, je příslušný vodoprávní úřad podle § 27 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích, tedy Městský úřad Český Krumlov, odbor životního prostředí a zemědělství. Žalovaný proto nebyl nečinný, pokud v souladu se zákonem tento podnět postoupil věcně a místně příslušnému správnímu úřadu. Nezahájením řízení o odstranění stavby žalovaným proto k zásahu do veřejných subjektivních práv žalobkyně nemohlo dojít.

[6] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatelka namítala, že jí byla odňata možnost hájit svá práva, jelikož jí bylo fakticky znemožněno reagovat na vyjádření osoby zúčastněné na řízení. Vyjádření bylo do datové schránky zástupce stěžovatelky doručeno dne 27. 2. 2024, avšak již dne 29. 2. 2024 krajský soud ve věci vydal napadený rozsudek. Stěžovatelce proto bylo fakticky znemožněno rozporovat nepravdivá a zavádějící tvrzení žalovaného.

[8] Ve druhém bodě kasační stížnosti stěžovatelka nesouhlasila se závěrem krajského soudu ohledně právní povahy sporné stavby. Podle stěžovatelky se jedná o *kanalizační přípojku* ve smyslu stavebního zákona, a proto byl k projednání věci příslušný žalovaný. Sporná stavba není *vodním dílem*, neboť není uvedena v žádném vodoprávním rozhodnutí jako součást vodního díla či jako vodní dílo samostatné. Nejedná se ani o případ, kdy by zřízení přípojky nevyžadovalo povolení či ohlášení stavebního úřadu. Jelikož přípojka není stavbou ani vodním dílem, je zřejmé, že byla zřízena bez povolení, a proto byl žalovaný povinen z moci úřední zahájit řízení o odstranění stavby. Podle § 3 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích není kanalizační přípojka vodním dílem, rozhodování v této věci proto spadá do působnosti stavebního úřadu, tedy do pravomoci žalovaného. Dále uvedla, že přípojka vyžadovala stavební povolení také na základě § 103 odst. 1 písm. f) bod 9. a odst. 2 stavebního zákona, neboť se jednalo o případ, jehož provedení mělo za následek překročení parametrů. Kapacita posuzované kanalizační soustavy byla povolením Městského úřadu v Českém Krumlově ze dne 1. 7. 2019, č. j. MUCK 34557/2019/OOŽP/Pi, stanovena pro 2-3 osoby, a proto připojení dalšího domu překračuje dané parametry. Krajský soud proto nesprávně posoudil, že se jedná vodní dílo – kanalizační stoku, aniž by pro takový závěr opatřil jakýkoliv důkaz.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti setrval na stanovisku, že je k vyřízení podnětu stěžovatelky věcně a místně nepřislušný. Podnět proto v souladu s právními předpisy postoupil usnesením ze dne 5. 12. 2022 věcně a místně příslušnému vodoprávnímu úřadu.

[10] Osoba zúčastnění na řízení navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl. Poukázala na řízení vedené o Okresního soudu v Českém Krumlově pod sp. zn. 5 C 134/2022, v němž žalobkyně podala návrh na zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví k septiku na pozemku parc. č. XB. Podle osoby zúčastněné na řízení si je stěžovatelka vědoma skutečnosti, že se nejedná o kanalizaci, ačkoliv ji takto pro účely správní žaloby a kasační stížnosti popisuje.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení namítané vady řízení před krajským soudem (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.). Stěžovatelka namítala, že jí bylo znemožněno reagovat na vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení, která obdržela dne 27. 2. 2024, jelikož krajský soud ve věci meritorně rozhodl již dne 29. 2. 2024. Tímto postupem jí bylo znemožněno hájit svá práva. Nejvyšší správní soud neshledal tuto námitku důvodnou. *Stricto sensu* soudní řád správní neukládá krajskému soudu povinnost umožnit žalobkyni na došlé vyjádření reagovat; je pouze podle § 74 odst. 1 povinen toto vyjádření žalobkyni zaslat. To krajský soud učinil. Současně ovšem nelze pominout účel uvedené povinnosti krajského soudu; nepochybně jím je možnost žalobce seznámit se s argumentací žalovaného, respektive osoby zúčastněné na řízení, zareagovat na ně, a touto cestou tak ovlivnit rozhodnutí soudu. Z tohoto pohledu je zřejmé, že stěžovatelce bylo toto právo postupem krajského soudu značně omezeno. Tento procesní deficit postupu krajského soudu ovšem neměl v nyní posuzované věci vliv na zákonnost napadeného rozsudku, neboť (i) z odůvodnění rozsudku neplyne, že by z obsahu vyjádření krajský soud při svém rozhodování vycházel a současně (ii) stěžovatelka neuvádí, na jaký konkrétní argument vyjádření chtěla reagovat (omezuje se pouze na konstatování vady v procesním postupu soudu). Lze proto uzavřít, že kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl naplněn.

[14] Nejvyšší správní soud proto přikročil k právnímu posouzení charakteru sporného svodu odpadních vod (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Stěžovatelka namítala, že se jedná o *kanalizační přípojku*, a proto byl k vedení řízení o odstranění této stavby příslušný žalovaný. Závěr krajského soudu, že se jedná o *vodní dílo*, a proto byl k vedení řízení příslušný vodoprávní úřad, stěžovatelka pokládá za nesprávný.

[15] Podle § 3 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích je *kanalizační přípojka samostatnou stavbou tvořenou úsekem potrubí od vyústění vnitřní kanalizace stavby nebo odvodnění pozemku k zaústění do stokové sítě*. Kanalizační přípojka není vodním dílem.

[16] Podle § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích je *kanalizace vodním dílem*.

[17] Podle § 55 odst. 1 písm. c) vodního zákona jsou **vodními díly** stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem, a to zejména stavby

pokračování

*vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, **kanalizačních stok, kanalizačních objektů**, čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací.“*

[18] Podle § 30 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích platí, že *místní příslušnost orgánů veřejné správy na úseku vodovodů a kanalizací se řídí místem, kde se vodovod nebo kanalizace nacházejí.*

[19] Nejvyšší správní soud z předložené dokumentace ověřil, že krajský soud správně konstatoval, že svod odpadních vod z domu č.p. X ústí do septiku na pozemku stěžovatelky a nikoli do domovní čistírny vod. Tento závěr je patrný zejména z nesporných vyjádření stěžovatelky a osoby zúčastněné na řízení, které v žádném ze svých písemností neuvedly žádné skutečnosti týkající se existence domovní čistírny odpadních vod. Tento závěr je patrný také z odst. 34 odůvodnění rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 5. 2018, č. j. 17 C 294/2017 - 114, v němž je uvedeno, že „bylo prokázáno, že žalobce (osoba zúčastněná na řízení – pozn. NSS) je *vlastníkem kanalizačního potrubí vedoucího z domu v jeho vlastnictví do septiku ve vlastnictví žalovaného* (syna stěžovatelky – pozn. NSS)“. Rovněž z předložené dokumentace není patrné, že by odpadní vody byly vypouštěny do domovní čističky. Nejvyšší správní soud ověřil z protokolu o místním šetření konaném dne 21. 11. 2022 (čl. 42 předloženého správního spisu), že ani z něj se nepodává nic o domovní čističce odpadních vod. Není proto sporu, že odpadní vody z domu č.p. X neústí do domovní čističky odpadních vod, ale do sporného svodu odpadních vod a následně do septiku. Na základě výše uvedeného lze proto učinit dílčí závěr, že odpadní vody nejsou svodem odpadních vod sváděny do stokové sítě, ale do septiku.

[20] Z výše citovaného ustanovení § 3 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích se podává, že o *kanalizační přípojku* se jedná v případě, kdy je potrubí zaústěno do *stokové sítě*. *Stokovou sítí* je možné chápat soustavu trubních rozvodů sloužících k odvádění odpadních vod z jednotlivých nemovitostí do veřejné kanalizace. Zjednodušeně řečeno, o kanalizační přípojku se jedná v případě, kdy je zaústěna do „*veřejné kanalizace*“.

[21] Jak již bylo výše mnohokrát řečeno a prokázáno, svod odpadních vod z domu č.p. X nebyl zaústěn do *stokové sítě*, tedy do veřejné kanalizace, ale do septiku na pozemku stěžovatelky. Nebyla tak splněna podmínka definovaná v § 3 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích, a proto sporná stavba není *kanalizační přípojkou*, jak se domnívá stěžovatelka. Jelikož je odpadní voda svodem odváděna do septiku, lze souhlasit s krajským soudem, že se jedná o *kanalizační stoku* nebo *jiný kanalizační objekt*, tedy o stavbu ve smyslu § 55 odst. 1 písm. c) vodního zákona, která je vodním dílem. K posouzení této stavby (kanalizace, která je vodním dílem), je podle § 30 odst. 1 ve spojení s § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích věcně příslušný vodoprávní úřad. V posuzovaném případě je věcně a místně příslušným Městský úřad v Českém Krumlově.

[22] Na základě výše uvedeného bylo proto jednoznačně vyvráceno tvrzení stěžovatelky, že sporná stavba svodu odpadních vod je kanalizační přípojkou, a proto k řízení o podnětu stěžovatelky není příslušný žalovaný jakožto stavební úřad.

[23] Pokud jde o námitky, že stavba vyžadovala povolení podle § 103 odst. 1 písm. f) bod 9. a odst. 2 stavebního zákona, Nejvyšší správní soud nejprve podotýká, že tyto námitky se týkají již samotného věcného posouzení oprávněnosti stavby, nikoli otázek věcné a místní příslušnosti správního orgánu k posouzení podnětu stěžovatelky a případného vedení řízení o odstranění stavby svodu odpadních vod. Postačí proto jen na okraj poznamenat, že sporná stavba není kanalizační přípojkou, a proto nevyžaduje povolení podle § 103 odst. 1 písm. f) bod 9 stavebního zákona, které dopadá právě na stavby kanalizačních přípojek. Tím ovšem kasační soud nijak nepředurčuje, zda stavba vyžadovala či nikoli povolení podle jiného režimu. Tato otázka může být řešena až věcně a místně příslušným správním orgánem, tedy Městským úřadem v Českém Krumlově, jakožto příslušným vodoprávním úřadem. Totožný závěr platí také pro výtky stěžovatelky ohledně dodržení presumovaných parametrů septiku.

[24] Lze tedy uzavřít, že krajský soud posoudil výše nastolenou právní otázku v souladu s právní úpravou; nebyl tak naplněn ani kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[25] Kasační stížnost tak není důvodná a Nejvyšší správní soud jí proto za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. rozsudkem zamítl.

[26] O náhradě nákladů tohoto řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšná, právo na náhradu nákladů řízení jí nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka - žalovaného - v jeho případě nebylo zjištěno, že by mu v souvislosti s daným řízením vznikly náklady převyšující jeho běžné administrativní výdaje. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[27] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinností, které jí soud uložil. Nejvyšší správní soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost neuložil a neshledal ani žádný důvod hodný zvláštního zřetele, pro nějž by jí právo na náhradu nákladů řízení mělo být přiznáno. Osoba zúčastněná na řízení proto nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. dubna 2025

Mgr. Radovan Havelc
předseda senátu